

Het tweede geval deed MULLER een verband zoeken tusschen het ontstaan van de struma en gebrek aan jodium in het water; dit dier wordt n.l. veel in aquaria aangetroffen. Naast dit gebrek aan jodium komt echter nog een individueele of soortvoorbeschiktheid in aanmerking.

J. P. L. HULST.

Bloeddruk en urine-hoeveelheid overdag en 's nachts. —

De vraag van het verband tusschen veranderingen van den bloeddruk en van de hoeveelheid urine kan, hoe oud ook, nog niet ten volle opgelost genoemd worden en heeft nog steeds zoowel voor de physiologie als voor de pathologie van de nierfunctie groote beteekenis.

WIECHMANN en PAUL (*Zeitschr. f. d. ges. Exp. Med.* 50, 197, 1926) hebben nu onlangs getracht van dit verband bij den mensch wederom iets meer te weten te komen, onder zooveel mogelijk behoud van de natuurlijke verhoudingen. Daartoe onderzochten zij, of er een regelmatig verband bestond tusschen de hoogte van den bloeddruk in wakenden en slapenden toestand en de in die tijden geloosde hoeveelheden urine. Patiënten met teekenen van hartinsufficiëntie, die de oorzaak van oedemen kon zijn, werden aanvankelijk van het onderzoek uitgesloten. Het onderzoek begon voorts telkens nadat de patiënt op een bepaalden kost met gelijke vloeistoftoevoer was ingesteld. Gedurende 3 of 4 dagen werden dan overdag eenige keeren en 's nachts elk uur pols en bloeddruk gemeten; de laatste met een bijzonder uitgewerkte methode die in den slaap toegepast kon worden. Dag- en nachturine werden afzonderlijk verzameld. Bij dertien lijders aan hypertonie kon nu, evenmin als bij gezonden, een verband tusschen den bloeddruk overdag en 's nachts en de bijbehorende urinehoeveelheden met zekerheid gevonden worden. Bij gezonden dalen in den slaap zoowel bloeddruk als hartslagfrequentie en de urine-hoeveelheid is 's nachts geringer dan overdag. Deze vermindering zou echter vooral op rekening van de verminderde hartslagfrequentie gesteld mogen worden. Onder de lijders aan hypertonie zonder hartinsufficiëntie en met nycturie, waren er waarbij de bloeddruk in den slaap abnormal sterk daalde, doch ook waarbij een daling ontbrak of slechts zeer gering was. Omgekeerd waren er onder de patiënten zonder nycturie zoowel met zeer sterke als met geringe daling van den bloeddruk 's nachts. De bloeddruk alleen kan hier dus niet voor een bestaande nycturie aansprakelijk worden gesteld; veeleer zou hier aan den invloed van een verandering van den tonus der kleine niervaten gedacht moeten worden. In eenige gevallen van hypertonie met hartinsufficiëntie ten slotte, vertoonden bloeddruk en hartslagfrequentie vaak slechts een zeer geringe daling 's nachts of zelfs een kleine stijging, terwijl nycturie aanwezig was. In deze gevallen scheen dus de arterieële hypertensie wel tot een behoud van een voldoende urine-afscheiding bij te dragen.

S. VAN CREVELD.

Behandeling van de chronische nephritis door decapsulatie. — In de *Journal d' Urologie*, 1926, Tome XXI, no. 3, deelt M. R. DARGET de ziektegeschiedenis mede van een patiënte, lijdende

aan een chronische nephritis, die gepaard ging met pijnen en oligurie, en die klinisch geheel genas door een dubbelzijdige decapsulatie der nieren. De schrijver wijst er op, dat het resultaat van deze operatie ongeveer gelijk is aan dat van de nephrostomie, doch daarbij veel minder gevaarlijk is. Het gebruik van de paravertebrale geleidingsanaesthesie wordt met klem aangeraden om de nadeelige gevolgen van de narcose voor de nieren te ontgaan. Bij de discussie wijst ook o.a. LE RENARD er op, dat men nooit een lijder aan nephritis aan anurie zal mogen laten sterven zonder eerst een poging te hebben gewaagd met deze ongevaarlijke operatie. MARION zegt verder, dat hij zelf nooit de decapsulatie heeft toegepast voor een chronische nephritis, doch wel met zeer goed resultaat voor pijnlijke polycystische nieren, waarbij de decorticatie dient te worden vereenigd met het openprikken van alle oppervlakkige cystes.

TH. SCHEFFELAAR KLOTS.

Het lichten der opticusvezels. — PURKINJE heeft ontdekt, dat, wanneer in een donkere kamer een helder rood licht op een scherm wordt geworpen, het oog, behalve deze roode lichtzône roodachtig blauwe kringen waarneemt, die niet de kleur van het gezichtspurper hebben. Uit den vorm van deze bogen valt op te maken, dat zij eenige vezels van den nervus opticus vertegenwoordigen, die op de oppervlakte van het netvlies liggen. Volgens GERTZ, TROLAND en andere onderzoekers zou de actiestroom, die door den prikkel van het roode licht in sommige vezels der gezichtszenuw ontstaat, zich door inductie aan naburige vezels meedeelen.

CHRISTINE LADD-FRANKLIN geeft in *Proceedings of the National Academy of Sciences*, Vol. 12, Number 6, een afwijkende verklaring van het verschijnsel. Volgens schrijfster heeft men hier te doen met bioluminescentie van de bij de waarneming van het roode licht geprikkelde vezels. Argumenten vóór deze opvatting en tegen de oudere meening zijn de volgende. De vorm van het waargenomen lichtverschijnsel zou bij prikkeling in het beloop van de vezels niet met deze overeenkomen, doch er zou een projectie naar de peripherie plaatsvinden, zooals bekend is bij zenuwprikkeling aan de stomp van afgezette ledematen. Het feit, dat men een groenachtig geel nabeeld der blauwe kringen te zien kan krijgen, bewijst, dat geen electriche prikkeling van de zenuw maar adaequate prikkeling der periphere elementen in het spel is.

NODAN heeft aangetoond, dat er om de zenuw in prikkeltoestand een emanatie is, die voldoende is voor het photographeeren der zenuw. Ten slotte is nog gebleken, dat bij individuen waar de betrokken zenuwvezels gemyeliniseerd zijn, het verschijnsel niet opgaat.

L. KAISER.

De innervatie der haarvaten. — In het hart van den mensch heeft PH. STÖHR met een wijziging van de bekende methode van BIELSCHOWSKY zeer duidelijk merglooze zenuwvezels kunnen aantoonen, welke de haarvaten verzorgen. Deze zenuwen liggen evenals de bijbehorende kernen van SCHWANN onmiddellijk tegen het vaatendothelium aan; somtijds min of meer gewonden en om